

[Formanden.]

- 5) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til folketinget. (Valgkredsfortegnelsen).

- 6) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til folketingsbeslutning om vederlagsfri hospitalsbehandling for alle danske statsborgere [af Skræppenborg-Nielsen m. fl.].

Mødet hævet kl. 15¹⁴.

83. møde.

Onsdag den 30. marts kl. 13.

Første næstformand (From): I skrivelse af dags dato meddeler økonomiministeren, at han ønsker — om muligt torsdag den 31. marts 1966 — at give tinget en redegørelse for „Økonomisk årsoversigt. Marts 1966“.

I skrivelse af dags dato meddeler folketingsmand Helge Nielsen på folketingsmand Doses vegne, at denne på grund af sygdom ikke vil kunne give møde i tinget i mindst en måned, hvorfor han anmoder om orlov og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af Viola Nørlov til boligministeren:

„Vil ministeren medvirke til at søge den særlige sagkundskab vedrørende lejligheders brugsværdi, kvinder er i besiddelse af, nyttiggjort ved udpegningen af medlemmer til de kommende vurderingsnævn i henhold til boligforliget?“

Viola Nørlov: I boligforliget, som folketinget nu står over for at skulle behandle i konkrete lovforslag, er der et afsnit, der siger:

„Som udgangspunkt for normaliseringen foretages i kommuner (byområder), hvor huslejestoppet gælder, i såvel det private som det almenyttige byggeri en vurdering af lejligheder og erhvervslokaler med henblik på fastsættelse af den rimelige reelle lejeværdi. Ved vurderingen tages hensyn til lejlighedens alder, beliggenhed, kvalitet, udstyr og tilstand m. v.“

Endvidere siges der:

„Vurderingen foretages af særlige vurderingsråd, sammensat af repræsentanter for kommunen, ejerne og lejerne.“

En journalist ved B.T. har skrevet, at her er et område, hvor kvinder har saglig indsigt og burde tages med på råd. Han har spurgt en række kvinder her i folketinget om deres syn på sagen, og de er alle enige i hans betragtninger. I en parentes vil jeg gerne nævne, at det måske ville have været mere spændende og interessant, om også nogle af mændene her i tinget var blevet spurgt.

I dag kan vi i Aktuelt læse, at lovforslag om vurdering ventes vedtaget i maj. Da der i befolkningen er stor interesse for denne vurdering og de pågældende vurderingsnævn, har jeg tilladt mig at stille spørgsmålet.

Boligministeren (Kaj Andresen): Jeg tror, alle vil være enige i, at de lejevurderingsråd, som skal vurdere lejlighedernes brugsværdi under den kommende normaliseringsproces, bør rumme den størst mulige sagkundskab. Der er for mig heller ingen tvivl om, at kvinder har særlige forudsætninger for at vurdere en lejligheds praktiske og hensigtsmæssige indretning. Det er jo sådan, at det huslige arbejde — det må vi mænd erkende, selv om vi tager et nap med ved opvasken eller støvsugningen — stadig i særlig grad påhviler kvinderne, og at de gennem dette arbejde på nærmeste hold får indtryk af lejlighedernes kvalitet og deres brugbarhed.

I det boligpolitiske forlig af 18. januar 1966 er det forudsat, at lejevurderingsrådenes medlemmer skal udpeges af kommu-

[Boligministeren.]

nalbestyrelserne. Det lovforslag om lejevurdering, som jeg regner med at fremsætte her i tinget i den nærmeste fremtid, indeholder derfor også bestemmelse om, at lejevurderingsrådene skal udpeges af de kommunale råd. Det bliver de netop valgte kommunalbestyrelser, der får den opgave. Der kom ved det sidste kommunevalg et øget antal kvinder ind i de kommunale råd, og jeg går ud fra, at dette vil sætte sit præg også på de valg, der her bliver tale om.

De lokale grundejer-, lejer- og erhvervsorganisationer skal have lejlighed til at fremsætte forslag ved valget af medlemmer til vurderingsrådene, og jeg skal gerne ved den lejlighed, som det stillede spørgsmål giver mig, opfordre ikke blot de kommunale råd, men også de organisationer, som bliver taget med på råd i denne sag, til at være opmærksom på den særlige sagkundskab, som kvindelige medlemmer af de kommende vurderingsråd kan tilføre disse organer.

Viola Nørlov: Jeg ved godt, at boligministeren ikke har nogen personlig indflydelse på vurderingsrådenes sammensætning. Alligevel tillægger jeg det stor betydning, at ministeren har udtalt sin mening om spørgsmålet.

I de kommunale råd er der ikke så mange kvinder, at de kan gøre noget. I mange kommunale råd er der slet ingen kvinder; i lejerforeningerne er kvinderne også i mindretal, og jeg tror, det samme gør sig gældende inden for grundejerforeningerne. Jeg håber derfor, at boligministerens positive stilling til problemet må smitte af på de mænd, der til sin tid skal udpege vurderingsrådene. Hvis det bliver tilfældet, har spørgsmålet haft sin betydning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af **Aksel Larsen** til ministeren for offentlige arbejder:

„Kan ministeren underrette tinget om årsagerne til, at telefonkommissionen ikke har afsluttet sit arbejde, så at telefonkoncessionerne kunne opsiges rettidigt til 28. februar 1967?“

Aksel Larsen: I telefonselskabernes koncessioner er det fastsat, at staten ved ud-

løbet af en 5 års periode kan ophæve koncessionen. Det skal i så fald ske med et års varsel. 5 års perioden, som sidst begyndte i 1962, udløber den 28. februar 1967, og statens overtagelse af alt televæsen i Danmark med etablering af enhedstelefon kunne altså ske fra denne dato, hvis koncessionerne var opsagt før den 28. februar i år, hvad de desværre ikke blev. Problemet måtte være så meget lettere at løse, som staten allerede i 1939 overtog aktiemajoriteten i alle telefonselskaber.

Vi har diskuteret spørgsmålet tidligere. Må jeg blot erindre om februar 1961, hvor ministeren over for mig udtalte følgende — det kan ses i Folketingstidende for 1960-61 sp. 1248 —:

„Jeg er enig med det ærede medlem — jeg er hundrede procent enig med det ærede medlem — i, at vi bør tilstræbe enhedstelefon.“

Efter denne debat omdannede ministeren et allerede nedsat embedsmandsudvalg til en telefonkommission, som tiltrådtes af repræsentanter for abonnenterne, post- og telegrafvæsenet, dettes og telefonselskabernes personaler samt af de koncessionerede — i realiteten statsejede — telefonselskabers ledelser. Kommissionen skulle udarbejde forslag til en plan for en successiv samling i løbet af koncessionsperioden 1962-67 af hele det indenrigske telefonvæsen under fælles ledelse. En forudsætning var naturligvis, at kommissionens indstilling til ministeren forelå før skæringsdagen, den 28. februar 1966, så koncessionerne kunne opsiges med et års varsel til 1967. Jeg anmoder hr. ministeren om at forklare folketinget, hvorfor dette ikke er sket.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Må jeg indledningsvis — for at der ikke skal være nogen misforståelse, nu hr. Aksel Larsen så stærkt har fremhævet det, jeg i 1961 sagde om enigheden med hensyn til enhedstelefon — erklære, at det standpunkt har jeg fortsat, også 100 pct.

Det er ikke helt rigtigt, når hr. Aksel Larsen siger, at staten i 1939 overtog aktiemajoriteten i alle telefonselskaber. Som bekendt eksisterer der en særlig ordning for det fynske telefonselskab. Her er staten ikke med i billedet, idet det i høj grad er

[Ministeren for offentlige arbejder.]

kommunerne, der har aktiemajoriteten. Det er imidlertid ikke spørgsmål, der i og for sig kommer sagen ved. Det, der er afgørende, er det spørgsmål, som hr. Aksel Larsen har stillet.

Den telefonkommission, der blev nedsat, fik større vanskeligheder, end jeg havde forudset, med hensyn til at nå frem til enighed om overgang til enhedstelefon, idet det viste sig, at der var divergerende opfattelser i kommissionen. Alligevel nåede man i marts 1965 frem til at konstatere, at der i kommissionen var et flertal for at indføre enhedstelefon og et mindretal, som i og for sig også ville tilstræbe en enhedstelefon, dog på en anden måde end flertallet.

Der opstod imidlertid på det tidspunkt en række juridiske problemer, som førte til, at man i kommissionen mente det ganske afgjort nødvendigt at henvende sig til kammeradvokaten for at få en nærmere udtalelse om disse problemer; bl. a. gjorde personalerepræsentanterne i kommissionen deres tilslutning til flertalsforslaget afhængig af, at der forelå en sådan udtalelse fra kammeradvokaten. Desværre viste det sig, at de juridiske problemer, som man afskede kammeradvokaten en udtalelse om, var så indviklede, at kammeradvokaten var længe om at svare. Man rykkede adskillige gange fra kommissionen for at få denne udtalelse, der først forelå den 7. februar 1966.

Det viste sig, at kammeradvokaten mente, at mindretallets forslag ikke var til at realisere, og at det, hvis man fulgte flertallets forslag, ville medføre, at de udenlandske långivere, som igennem de senere år har lånt telefonselskaberne mange penge, uden videre kunne opsigse disse lån; det ville igen afstedkomme, at staten formentlig omgående skulle udrede ca. 500 mill. kr.

Da telefonkommissionen fik denne udtalelse, var man fuldkommen enig om, at det, man havde arbejdet med tidligere, måtte bortfalde, grundlaget var væk, og at man derfor måtte starte en ny undersøgelse af, om man under en anden form kunne finde frem til en enhedstelefon, og det arbejde er kommissionen nu gået i gang med.

Aksel Larsen: Spørgsmålet om selskabernes udenlandske gæld kan jo ikke være kommet bag på nogen. Denne gæld blev omtalt i tinget under den debat, jeg havde med ministeren den 9. februar 1961. Alligevel sad kommissionen i samfulde fire år, før den var opmærksom på, at her måske var et forhold, man skulle undersøge, og fandt på at spørge kammeradvokaten. Jeg ved ganske vist ikke, hvornår man sendte spørgsmålet til kammeradvokaten, men i hvert fald var man jo så nogenlunde sikker på, at svaret fra kammeradvokaten ville indløbe på et tidspunkt, hvor det var for sent at nå at opsigse telefonkoncessionerne.

Efter hvad der er oplyst for mig, var kommissionsflertallet fuldkommen klar over, at alle tekniske, administrative og økonomiske hensyn talte for et enhedstelefonvæsen. Kommissionens mindretal, hvori selskabernes repræsentanter udgør den tunge og bestemmende ende — det er jo den københavnske og den århusianske telefondirektør samt stiftamtmanden i Odense — ønsker åbenbart, at alt skal gå videre i den gamle skure så længe som muligt, idet de dog erklærer, at de har en platonisk kærlighed til et enhedstelefonvæsen.

Selskaberne savner hverken juridiske eller økonomiske konsulenter eller sagkundskab; hvis man vil overbevise sig om, hvor godt forsynet de er, kan man bare kigge på den københavnske telefonbogs sider 5 og 6. Naturligvis har disse sagkyndige såvel som telefondirektorerne været klar over forholdet med den udenlandske gæld, og de kunne altså have rejst det spørgsmål for 4 eller 5 år siden, hvis de havde været interesseret i at få problemet afklaret og ikke i at bruge det til i sidste øjeblik at forhindre et resultat.

Nu er det jo imidlertid ministeren, der dels er statens repræsentant for aktiemajoriteten — lad så være, at det er kommunerne, der har aktiemajoriteten i det fynske selskab — og desuden har ministeren ansvaret over for folketinget. Jeg kunne bede ministeren om at give tilsagn til folketinget om, at den komedie, vi nu har oplevet tilstrækkelig længe, ikke gentager sig, men at vi højst i endnu fem år skal trækkes med et uhensigtsmæssigt, for abonnenterne utilfredsstillende og unødigt dyrt telefonvæsen her i landet.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Jeg vil gerne over for hr. Aksel Larsen oplyse, at kommissionen sendte sagen til kammeradvokaten i foråret 1965 i marts måned. Det er jo ikke rigtigt opfattet af hr. Aksel Larsen, hvis han mener — sådan forstod jeg udtalelserne — at det var mindretallet, der først og fremmest ønskede at afæske kammeradvokaten en forklaring. Det var den samlede kommission, og det var først og fremmest personalerepræsentanterne inden for flertalsgruppen, der ønskede at afæske kammeradvokaten en udtalelse, fordi de gerne ville være sikker på, hvordan deres stilling var i et kommende enhedsselskab.

Hr. Aksel Larsen siger, at han ville ønske, jeg nu ville udtale et sikkert vidnesbyrd om, at om 5 år bliver der i hvert tilfælde opsagt koncessioner, sådan at man kan komme frem til enhedstelefonen. Jeg takker for tilliden, når hr. Aksel Larsen mener, at jeg også er minister om 5 år; men rent bortset derfra bliver det i sidste instans folketingset, der afgør den fremtidige stilling med hensyn til enhedstelefon. Jeg kan imidlertid give løfte om, at jeg i den egenskab, jeg har, vil fremskynde kommissionsarbejdet så meget, som det er muligt. Jeg har grundet håb om, at det kan være færdigt i løbet af et par år, og så har folketingset jo ca. 3 år til at tage stilling til sagen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Jørgen Peder Hansen til handelsministeren:

„Hvilke oplysninger kan ministeren give om arbejdet i den under 17. januar 1962 nedsatte kommission vedrørende sikkerheden til søs?“

Skriftlig begrundelse:

Sikkerheden til søs er et alvorligt problem, der ligger alle stærkt på sinde. Fra mange sider — også internationalt — udfoldes der

til stadighed store bestræbelser for bedst muligt at betrygge sejladsen og dermed sikkerheden for søens folk og de mange tusinde, der benytter sig af den søværts transportmulighed.

Disse bestræbelser har ikke mindst været udfoldet i et resultatgivende samarbejde mellem handelsministeriet, søfolkenes organisationer og andre sagkyndige, bestræbelser, der siden hen har fundet udtryk i lovgivningen.

Ulykker har desværre alligevel ikke kunnet undgås. Med mellemrum er vi blevet mindet om, at det stadig kan være særdeles farefuldt at færdes på havet.

De ulykkelige begivenheder, der gemmer sig bag navne som „Hanne S“ og „Teddy“, gav som bekendt anledning til, at handelsministeren den 17. januar 1962 nedsatte en kommission til undersøgelse af sikkerheden til søs. Arbejdet i denne kommission og eventuelle resultater, der er kommet ud heraf, interesserer alvorligt mange mennesker.

Handelsministeren (Lars P. Jensen): Jeg kan til det af hr. Jørgen Peder Hansen stillede spørgsmål svare, at den særlige kommission, som handelsministeriet nedsatte den 17. januar 1962, fik til opgave at fremkomme med indstilling til handelsministeriet om sådanne foranstaltninger, som omstændighederne i forbindelse med M/S „Hanne S“ og M/S „Teddy“'s forlis måtte give anledning til.

Kommissionen har endnu ikke tilendebragt sit arbejde. Opgaven er vanskelig; det drejer sig jo om to totalforlis, således at kommissionen ikke har nogen mulighed for undersøgelser som i tilfælde, hvor vrug eller vrugrester i større omfang er til stede.

Kommissionen har på Teknologisk Institut i København ladet foretage en teknisk undersøgelse af de lugeplanker, der blev bjærget fra M/S „Teddy“, for at få belyst trælugedækslers styrke i forhold til stål-lugedækslers. Endvidere har kommissionen i Hydro- & Aerodynamisk Laboratorium

[Handelsministeren.]

ladet foretage en stabilitets- og lækstabilitetsundersøgelse af M/S „Teddy“ for at få nærmere klarlagt, om skibets konstruktion og den pågældende skibstype er behæftet med svagheder i sikkerhedsmæssig henseende.

Efter afslutningen af denne undersøgelse holdt kommissionen den 11. februar 1965 et møde med lederen af Hydro- & Aerodynamisk Laboratorium, professor Prohaska, der gjorde rede for de foretagne beregninger og foreslog, at undersøgelsen blev yderligere uddybet ved foretagelse af modelforsøg. Kommissionen tiltrådte dette forslag, og i skrivelse af 9. marts 1965 anmodede kommissionen handelsministeriet om, at der måtte blive stillet et beløb af 30.000 kr. til rådighed til udførelse af de omhandlede modelforsøg. Da der imidlertid ikke viste sig mulighed for at få den nødvendige bevilling i finansåret 1965-66, er bevillingen optaget på finansloven for finansåret 1966-67; beløbet vil således være til kommissionens rådighed efter den 1. april 1966.

Det er herefter tanken, at kommissionen umiddelbart efter den 1. april 1966 vil anmode Hydro- & Aerodynamisk Laboratorium om at gå i gang med foretagelsen af de omhandlede modelforsøg, som forventes afsluttet i løbet af sommeren. Kommissionens formand, vicepræsidenten for sø- og handelsretten i København, Topsøe-Jensen, har over for mig oplyst, at arbejdet antagelig vil kunne afsluttes i løbet af efteråret 1966.

Jørgen Peder Hansen: Jeg takker handelsministeren for den fyldige besvarelse af mit spørgsmål. Det fremgik jo heraf, at ministeren følger arbejdet i kommissionen med den allerstørste interesse, og at vi kan forvente et godt og et sagligt resultat af kommissionsarbejdet.

Det glædede mig, at der nu er skabt økonomiske forudsætninger for at foretage videre undersøgelser, og ministerens sidste bemærkning, at arbejdet kan forventes afsluttet inden for en overskuelig tid, tror jeg vil vække tilfredshed mange steder.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1966-67.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 77) findes i tidenden sp. 4291, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 355).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Poul Møller: Jeg kan på mit partis vegne anbefale, at man stemmer for lovforslaget. Jeg gør det uden nogen form for glæde, for de fleste af de problemer, vi gerne havde set løst i forbindelse med udskrivningsloven, er udskudt til skattereformdebatten og skattereformforhandlingerne. Men der er meget, der venter på at blive løst i vor lovgivning vedrørende de direkte skatter. Udvalget er gået i gang med sit arbejde hermed, men hvorvidt resultater kan komme til at foreligge i overensstemmelse med de fire såkaldte gamle partiers køreplan, er vel på nuværende tidspunkt tvivlsomt.

I den sidste tid — og det er derfor, jeg tager ordet ved denne forhandling — har der været en stigende usikkerhed med hensyn til selve grundlaget for vort skattesystem, hvad angår de direkte skatter, og dermed for de forhandlinger, som skal føres omkring en skattereform. Jeg vil gerne her minde det høje tings medlemmer om, at regeringen igennem mere end 10 år ikke har fremsat noget skattepolitisk forslag, som indebærer en ophævelse af retten til at fradrage betalte skatter. Man har endog i tinget fremsat et forslag til kildeskattelov med en formel accept af fradragsreglen. Men i den sidste tid er der fra regeringspartiets talsmænd skabt megen uklarhed med hensyn til, hvor regeringspartiet står vedrørende skattefradragsreglen, og dermed hvad der fra regeringens side er målet for de forhandlinger, som de fire gamle partier har accepteret skal føres for at nå frem til en skattereform. Vi husker vel alle hr. Peter Niensens gamle udtalelse om, at når der er flertal for at afskaffe fradragsreglen, så afskaffer vi den. Med det standpunkt, som liberalt centrum har offentliggjort